

JAARGANG 84 | NR. 5 | MEI-JUNI 2024

MANkracht

BIJBELSTUDIE VOOR VERENIGING EN KRING

BIJBELSTUDIES OVER DANIËL (2)

Tegendraadse
beweging

EN NU DE PRAKTIJK...

“Word
wakker
christenen!”

THEMABIJBELSTUDIES OVER
DE BRIEF VAN JACOBUS (2)

Staan-
de
blijven in
beproeving
en verzoeking

UITGAVE VAN DE HERVORMDE MANNENBOND OP G.G.



issn 0167 - 3564
MANkracht
(zoals verwoord in
Jesaja 40: 30-31)
verschijnt
10x per jaar



HOOFDBESTUUR

1e voorzitter

ds. J.H. Lammers
T: 033-2000592
E: lammers@hervormdemannenbond.nl

2e voorzitter

ds. J.M. Molenaar
T: 079-3163712
E: molenaar@hervormdemannenbond.nl

1e secretaris

ds. J. van Dijk (postadres)
Dondersstraat 6, 2984 GR Ridderkerk
T: 0180-398670
E: vandijk@hervormdemannenbond.nl

2e secretaris

Dhr. W.J.J. Appeldoorn
T 06 25 10 09 39
E: appeldoorn@hervormdemannenbond.nl

1e penningmeester

dhr. A. Kreijkes
T: 0548-789801
E: kreijkes@hervormdemannenbond.nl

2e penningmeester

dhr. J. van Capelleveen
T: 0318-516930
E: vancapelleveen@hervormdemannenbond.nl

Lid

ds. E. de Mots
T: 0180-424636
E: demots@hervormdemannenbond.nl

Lid

ds. A. Snoek
T: 0488-723120
E: snoek@hervormdemannenbond.nl

Lid

ds. H.J.T. Lubbers (themadagen)
T: 033-2861207
E: lubbers@hervormdemannenbond.nl

REDACTIE MANKRACHT

ds. J.M. Molenaar
ds. E. de Mots
Contactpersoon advertenties en opmaak:
dhr. L.H. de Kluijver
E: l.h.dekluijver@hetnet.nl

BESTUURSWIJZIGINGEN

Doorgeven aan de 1e secretaris.
Maandag 9.00-12.00 uur

MUTATIES

E: info@hervormdemannenbond.nl

OVERLIJDENSBERICHTEN

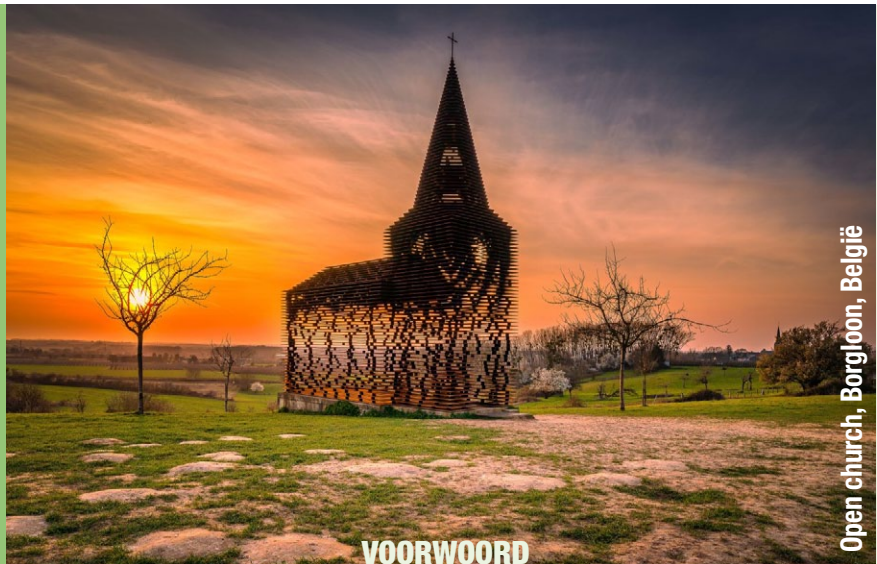
E: predikant@rondzes.nl (o.v.v. MANkracht)

ABONNEMENT OP MANKRACHT?

Leden krijgen het blad gratis. Ben je geen lid
maar wil je MANkracht ook ontvangen?

E: info@hervormdemannenbond.nl
T: 0180-398670

Het lidmaatschap van de Hervormde
Mannenbond kost € 18,- per jaar.
IBAN: NL08RABO0377871559
t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G.
Abonnementen lopen per kalenderjaar.
Opzeggen moet vóór 1 december via
E: info.mannenbond@solcon.nl



Open church, Borgloon, België

Kerk van de toekomst

Kerkverlating! Een proces dat al decennialang sporen trekt in de kerk. Misschien wel tot in jouw kerkbank. Raakt het je? Doet het pijn, als de levende gemeente van Christus, slinkt? Als het vuur dooft in je kerkelijke omgeving? Vuur... voor wat? Slinken? Terwijl we altijd leerden dat het Koninkrijk der hemelen alleen maar groter wordt. Hoe rijk je dat?

Door: ds. J.H. Lammers, Nijkerk

Toen Dietrich Bonhoeffer in de Tweede Wereldoorlog in de gevangenis verbleef, heeft hij het proces van secularisatie in Europa voorzien. Helaas heeft hij zijn gedachten niet kunnen uitwerken. Op 9 april 1945 werd Dietrich opgehangen in concentratiekamp Flossenbürg. Ook al zijn er vanuit de gereformeerde theologie vragen te stellen bij de theologie van Bonhoeffer, van hem leren we dat we niet met grote woorden West-Europa kunnen terugveroveren. Er is geen ruimte voor triomfantelijkheid.

In een brief die Bonhoeffer schreef ter gelegenheid van de doop van zijn neefje, schreef hij wat zijns inziens de gestalte van de kerk in de toekomst zou zijn: *bidden, wachten op God en het goede doen onder de mensen*. Wat hij – mijns inziens – bedoelt is het beoefenen van de verborgen omgang met God, dat in zijn kwetsbaarheid bereid is tot radicale gehoorzaamheid in de navolging van Christus. Zo`n kerk heeft toekomst!

WOORDEN UIT HET VERLEDEN

Tegendraads omhooggebracht

En kom naar Hem toe als naar een levende steen... 1 Petrus 2: 5a

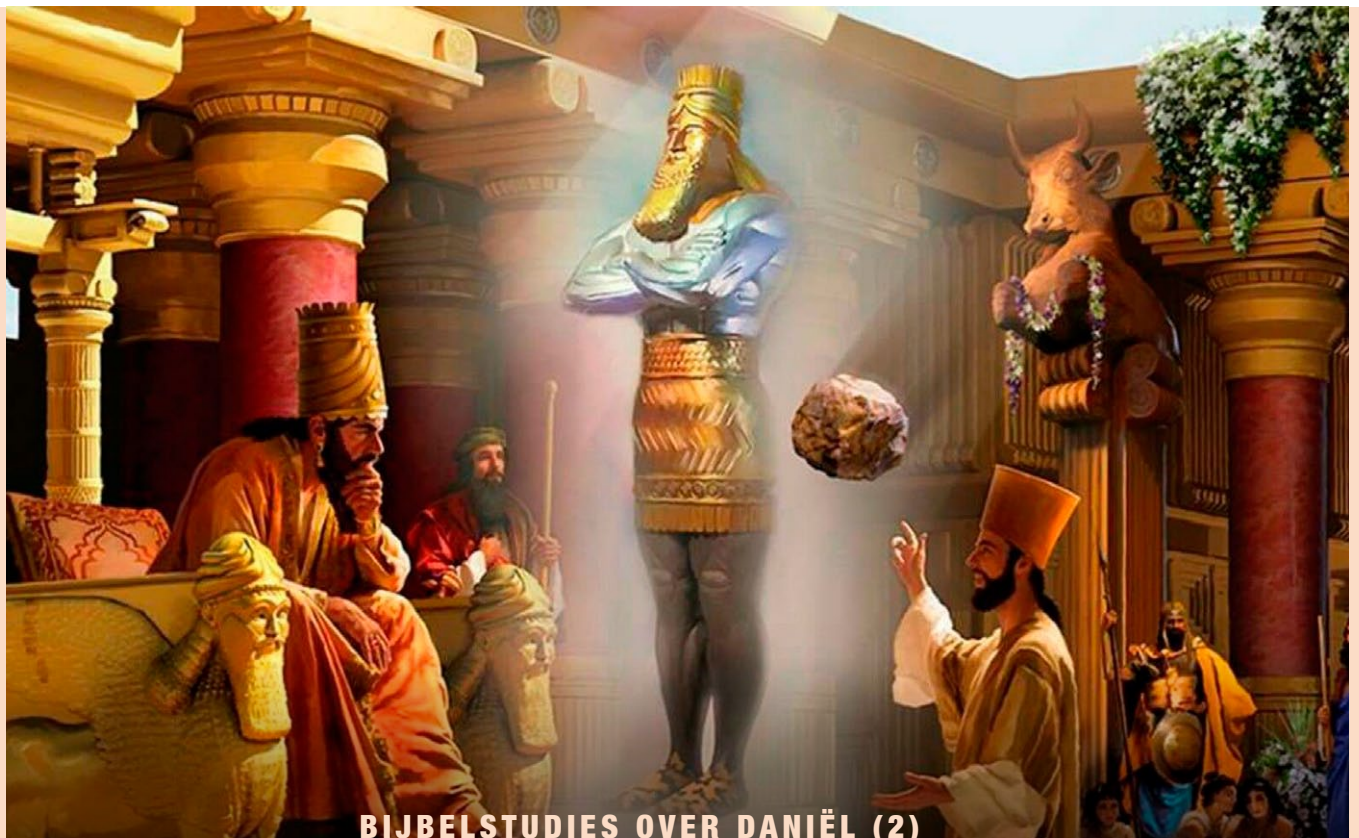
Ignatius van Antiochië, ong. 100 na Christus



Ja, u bent stenen van de tempel van de Vader, klaargelegd voor de opbouw van God de Vader, omhooggebracht door de hijskraan van Jezus Christus, dat wil zeggen: door Zijn kruis. met de Heilige Geest als kabel. Uw geloof is uw gids naar boven, en liefde de weg omhoog naar God.

U bent dus allemaal reisgenoten: Godsdragers, tempeldragers, Christusdragers, heiligdragers, in alle opzichten getooid in de geboden van Jezus Christus. In u schep ik grote vreugde! ■





BIJBELSTUDIES OVER DANIEL (2)

Tegendraadse beweging

Daniël 2

Door: ds. J.M. Molenaar, Zoetermeer

‘Wereldgeschiedenis is wereldgericht!’ Het zijn woorden van de Duitse filosoof Friedrich Schiller (1759-1805). ‘Het kwaad zal het verliezen in deze wereld. Het goede zal overwinnen. Uiteindelijk zal de mensheid humaner worden. Eén groot rijk van vrijheid, gelijkheid en broederschap zal doorbreken.’ Dat was zijn gedachte. We zijn intussen een aantal honderd jaar verder. Het is er niet bepaald humaner op geworden. Als Schiller Daniël 2 serieus genomen had, dan had hij het kunnen weten. De aardse koninkrijken zullen immers geen vrede tot stand brengen. Alleen er is een tegendraadse beweging begonnen in deze wereld. Als een steen rolt het door deze wereld. Het vrede komt! Niet door mensenhanden, maar van Hogerhand! Uitgerekend dat, krijgt Nebukadnezar te zien.

Alles draait in dit hoofdstuk om een droom. Onderstreept dat woord maar eens. God laat koning Nebukadnezar namelijk dromen. Het is zijn tweede regeringsjaar (1). Zijn geest

raakt verontrust en met zijn slaap is het gedaan (2). De levende God heeft zo Zijn methoden. Hij liet vaker potentaten dromen (Vgl. Genesis 41).

PANIEK

Deze droom zorgt voor paniek aan het hof van Babel. Alles en iedereen wordt opgetrommeld: magiërs, bezweerders, tovenaars en Chaldeeën (2). Deze

woorden duiden een korps van dienaren aan die de koning helpt om magische zaken te kunnen duiden en uitleggen. De God van Israël maakt intussen deze waarzeggers waanzinnig. Hun kennis wordt tot dwaasheid (Vgl. Jesaja 44: 25). De koning wil immers niet alleen de uitleg weten van de droom, maar ook de droom zelf moeten zij vertellen. Is hij de droom dan vergeten? Mijns inziens is hier de angst getekend van deze koning. Als Nebukadnezar de droom namelijk vertelt, kunnen ze er altijd wel weer een eigen draai aan geven. Hij test hun werkelijke kennis en inzicht. Wanneer deze Babelwetenschappers niet zullen geven wat hij vraagt, dan zal er een genadeloze straf op volgen (5). Het korps van wijzen moet echter erkennen, dat ze de koning niet kunnen geven waar hij om vraagt. Veelzeggend vertellen ze erbij: 'Dat kunnen alleen de goden, maar die hebben hun verblijf niet bij de schepselen (11).' Tot deze goden roepen gaan, komt kennelijk niet bij hen op. Trouwens, de goden zullen sowieso zwijgen (Vgl. 1

Koningen 18). Al de goden van Babel worden hier te kijk gezet, zoals destijds de goden van Egypte te kijk zijn gezet (Vgl. Exodus 4-12). Dit is: 'Babels bankroet (H. Veldkamp).'

RUST

Tegenover de paniek van koning en wijzen, staat de rust van Daniël en zijn vrienden. Ook zij weten dat de doodstraf hen boven het hoofd hangt, maar er is geen spoor van onrust bij deze Joodse tieners te ontdekken. Het leven van Daniël is gestempeld door een diepe Bijbelwetenschap.

» Met de dood voor ogen rustig naar bed «

Daniël hoort namelijk het bevel van de koning. Hij neemt zelf het initiatief om de koning te spreken. Hij vraagt aan de lijfwacht Arioch waarom alles zo overhaast toegaat (15). Hij treedt zelfs naar binnen bij de koning en durft hem om extra tijd te vragen (16). Wat de Babelwetenschappers niet krijgen, ont-

vangt Daniël wel. Het is een opmerkelijk detail. Daniël zoekt contact met zijn vrienden: Hananja, Misaël en Azarja. Hun Joodse namen worden hier nadrukkelijk vermeld. Daniël roept hen op om samen te bidden tot de enige ware God Die Zich heeft geopenbaard (Vgl. HC zondag 45). Juist wanneer een gemeenschap eendrachtig bidt, wil God immers een bijzondere kracht geven (Vgl. Exodus 17: 8-16, Handelingen 4: 24-31 en 13: 1-3). Tegenover de goden die hun verblijf niet bij de schepselen hebben (11), wordt de God van de hemel aangeroepen (18).

Daniël en zijn vrienden vragen God om barmhartigheid, inzicht in deze verborgenheid en dat zij en de wijzen niet worden omgebracht. Het gebed van een rechtvaardige vermag

veel (Vgl. Jakobus 5: 16). Want: 'God regeert de wereld door de gebeden van Zijn kinderen (J.H. Gunning).' Juist dat wordt hier glashelder.

DANKLIED

'Met de dood voor ogen gaat Daniël rustig naar bed (H. Veldkamp).' Terwijl hij slaapt wordt aan hem in een nacht-

visioen de verborgenheid geopenbaard (19). God kan Zijn boodschap geven via dromen, maar ook via visioenen. Het verschil tussen een droom en een visioen is moeilijk weer te geven in de Schrift. Een droom ontvangt iemand altijd terwijl hij slaapt. Een visioen wordt ook meer dan eens in de Bijbel ontvangen, terwijl iemand wakker is (Vgl. Daniël 7: 1 en Zacharias 4: 1-2). Als Daniël het nachtvisioen ontvangen heeft, gaat hij echter niet meteen naar Nebukadnezar. Eerst klinkt er een danklied voor God. Dit loflied vertelt ons waar Daniël zijn rust van ontvangen heeft. De God van de hemel (18), is namelijk de God van zijn vaders (23). Onderstreep in dit hoofdstuk maar eens de woorden verborgen en openbaren. De God van de vaders is de God Die verborgenheden openbaart (19). Niet de goden van Babel, maar de God van de vaders stuurt de geschiedenis. Hij zet koningen aan en zet koningen af. Hij heeft tijden en tijdstippen in Zijn hand (21). Deze gelovige tiener geeft er hoog van op.



DROOM

Uiteindelijk staat Daniël voor de koning. Hij durft de vinger op de zere plek te leggen. De Babelwetenschap faalt (27). Met diezelfde vinger wijst hij

genheden openbaart (28). De koning heeft een viervoudig beeld gezien: goud, zilver, brons, ijzer en leem (32). Vier, het is het getal van de aarde. Geteld naar de vier windstre-

ken: oost, west, noord en zuid. Dit viervoudige beeld staat symbool voor vier rijken die zullen komen en gaan: Het is het Babylonische rijk, het Griekse rijk, het

Medo-Perzische rijk en het Romeinse rijk (37). Bij de behandeling van Daniël 7

» Eendrachtig gebed geeft kracht «

echter niet naar zichzelf, maar hij wijst ootmoedig naar de God van de hemel Die verbor-

zullen we uitgebreider op deze vier rijken ingaan. Laten we ons nu vooral richten op de grondslag van al die koninkrijken: ijzer en leem (41-42).

Een veelzeggende boodschap. De koninkrijken van deze wereld lijken soms heel wat. Ze doen ontzettend dik en duur. Alleen de grondslag van deze rijken deugt niet en is zeer wankel.

STEEN

Er is namelijk een steen die dit beeld zal treffen, zoals het steentje van David waardoor Goliath is getroffen (Vgl. 1 Samuel 17). Deze steen staat symbool voor het Koninkrijk van God. Het komt niet imponerend deze wereld binnen. Als God de herders niet in beweging had gezet,



was iedereen er aan voorbij gelopen (Vgl. Lukas 2). De Koning van dit Koninkrijk ligt in een kribbe. Zo onooglijk is het begonnen. Het is echter wel realiteit geworden in een bepaalde tijd en op een aanwijsbaar moment: 'In de dagen van die koningen....' Het is een Koninkrijk dat eeuwig duren zal (44). Het komt niet door mensen tot stand (45). Het komt helemaal bij God vandaan. De kracht van dit Koninkrijk is immens. Alle aardse koninkrijken zullen het moeten afleggen. De steen wordt tot een grote berg en zal heel de aarde vullen gaan (35).

Het is zaak dat wij voor deze steen vallen, zodat wij in het eindoordeel niet voor eeuwig zullen struikelen (Vgl. Mattheüs 21: 43-44).

TENSLOTTE

Wie intussen door de ogen van Daniël 2 zijn krant lezen gaat, zal moeten erkennen: 'Alle wereldrijken gaan ten onder. De steen rolt door deze wereld. De wereldgeschiedenis is onderweg naar het wereldgericht.' Nebukadnezar werpt zich ter aarde voor de Joodse tiener Daniël (46). Even wordt iets van het eindgericht al zichtbaar. 'Elk der vorsten zal zich buigen en knielen voor Hem neer. De grote Davidszoon zal heersen van zee tot zee en tot in eeuwigheid (Vgl. Psalm 72).' ■

GESPREKSVRAGEN

1. Wat heb je geleerd van de bestudering van Daniël 2?
2. Openbaart God zich vandaag nog steeds via dromen? Zo ja, hoe dan? Zo nee, waarom niet? Wat heeft Hebreëen 1: 1-4 hierover te zeggen?
3. 'God regeert de wereld door de gebeden van Zijn kinderen (J.H. Gunning).' Wat wordt hier mee bedoeld en wat doet dat met jouw eigen gebedsleven? Geef eens Bijbelse voorbeelden hierbij. Betrek eventueel Openbaring 8: 1-5 in je antwoord.
4. Waar ligt het geheim van de rust die Daniël had? Lees daarvoor nog eens Daniël 2: 20-23. Wat heeft dat jou op dit moment te zeggen?
5. Waar zie en merk je de kracht van Gods Koninkrijk in je eigen leven? Op welke manier breekt het Koninkrijk van God deze wereld binnen en wordt het uitgebreid? Lees ook eens wat HC zondag 31 en 48 hierover zegt.
6. Is de 'beking' van Nebukadnezar in Daniël 2: 46-47 een werkelijke beking? Waar ligt het verschil tussen een schijnbeking en een werkelijke beking?



Henk van der Kooij: “Word wakker christenen!”

Door: dhr. J. van Reenen, Veenendaal

“Word wakker christenen!” roept Henk van der Kooij zijn reformatorische broeders en zusters toe. “Laat lauwheid onder ons niet gevonden worden want het is een ernstige tijd.”

Van der Kooij werd op 11 maart 1951 in Zuilichem geboren. Hij studeerde bosbouw in Wageningen en werd biologieleraar aan het Ichthus College in Veenendaal. In 2014 ging hij met vervroegd pensioen, waarna hij een groot deel van zijn tijd besteedde aan de bestudering van het Bijbelboek Openbaring. De in Kesteren wonende Van der Kooij is lid van de hervormde gemeente daar.

OPENBARING

Dat Van der Kooij door dat Bijbelboek gegrepen werd, heeft alles te maken met zijn vader, ds. A. van der Kooij (1911-1997). “Ik ben gestempeld door hem. Toen hij net was overleden, vond ik in zijn studeerkamer een soort boekrol met alle hoofdstukken van het Bijbelboek Openbaring, door hem berijmd. Hij had visie op onze tijd. Ik heb een boek over zijn gedachtegoed uitgegeven: “De zesde fiool”.

Van der Kooij verdiepte zich ook in het boek Openbaring en hij stuitte daarbij op de verklaring van de Nederlandse theoloog Campegius Vitringa [1659-1722].

“Het was een E-book in gotische letters. Ik heb alle hoofdstukken overgezet in hedendaags Nederlands en samengevat.”

In 2022 en 2023 verschenen deel I en II van “Vitringa over de Openbaring van Johannes”. Naar verwachting verschijnt deel III in 2025. Deel I bevat de verklaring van Vitringa over Openbaring 1-14.

Boek 2 bevat de rest van diens uitleg, terwijl het tweede gedeelte gedachten van Van der Kooij weergeeft over het Bijbelboek Openbaring tot en met de vijfde fiool. In deel III wordt het leven onder de zesde toornschaal uitgediept.

FRANSE REVOLUTIE

Van der Kooij: “Dat betreft de tijd van het heden, die van de onreine geesten. Zij kwaken het heidense gedachtegoed van de Franse revolutie: “vrijheid, gelijkheid en broederschap”. Dit onreine gelijkheidsdenken doortrekt nu Europa.”

Van der Kooij ziet de gelijkheidsideologie Gods scheppingsordeningen op allerlei terreinen radicaal aantasten. Als eerste noemt hij het verschil tussen mens en dier. “De mensen waren geschapen naar Gods beeld en gelijkenis, de dieren niet. Nu staan dieren soms op een hoger plan dan mensen.

Hierbij speelt de evolutietheorie een kwalijke rol.”

Daarna benoemt hij de gelijkheid van de dagen van de week.

“Vroeger was de zondag de “Dag des Heeren”. Nij leven we in een 24-uurs economie, waarin alle dagen gelijk zijn. De zondag is er nu om te doen waarin je zin hebt.”

GELIJKHEIDSIDEOLOGIE

Als derde wijst Van der Kooij op de positie van man en vrouw. “De verschillen tussen hen worden in onze tijd weggepoetst. Dat strijdt met de Bijbelse lijn dat de man het hoofd is van de vrouw en dat de man eindverantwoordelijke is.”

Vervolgens noemt de oud-leraar de gelijkheid van de geslachten. “De genderproblematiek bestaat wel degelijk en er is pastorale nood, maar het veranderen van geslacht is niet de Bijbelse weg.”

Tenslotte wijst hij op de gelijkheid van de godsdiensten. “Rome en Reformatie kunnen niet samengaan, maar je ziet momenteel een steeds verder naar elkaar toegroeien van protestantse



kerken en de rooms-katholieke kerk. We gaan toe naar de valse kerk.”

» Laat lauwwheid onder ons niet gevonden worden want het is een ernstige tijd «

GODS TIJD

De mens der zonde gaat zich uitleven in West-Europa, concludeert hij. “Christenen wacht een zware tijd. Het is nodig om waakzaam te zijn en de wapenrusting aan te hebben.

Maar er is hoop. Op Gods tijd gaat Babel ten onder en dan zal Israël de Messias Jezus Christus aannemen en tot zegen worden voor de volken.” ■





THEMABIJBELSTUDIES OVER DE BRIEF VAN JACOBUS (2)

Staande blijven in beproeving en verzoeking

Jakobus 1:9-18

Door: ds. J.C. Schuurman, Putten

Dit gedeelte bevat meerdere thema's. Toch valt er wel een rode draad te ontdekken. Jakobus pakt het punt van de geloofsbeproeving weer op. Ook schrijft hij over verzoeking. Het gaat om rake dingen die heel dichtbij komen. Ontdekkend. Tegendraads. Maar – niet zonder perspectief!

ARM EN RIJK

Uit het geheel van de brief blijkt dat er onder de lezers sociale tegenstellingen waren. Jakobus spreekt zowel de arme als de rijke aan. Met 'de broeder die nederig is' (vers 9) wordt de kleine man bedoeld,

de minder bedeelde. Financiële zorgen kunnen zwaar wegen en een aanslag op je geloofsleven doen. Vandaar dat de arme broeder wordt aangespoord om op God te zien. Al telt hij in de maatschappij nauwelijks mee –

bij de Heere behoort hij tot hoogste stand. Een reden om te roemen in Gods genade. En de rijke? Merkwaardig dat Jakobus hem aanspoort om juist 'in zijn nederige staat' te roemen. Voor God is ook hij een nietig mens die op genade

is aangewezen. Hoe arm is de rijke die pocht op zijn eigen status. Hij is – in Bijbelse taal – als een bloem die verwelkt en gras dat verdort. Later in de brief hekelt Jakobus de uitbuiting van de arme door de rijke.

ZALIG – WIE?

Vers 12 bevat een zaligspreking. Zalig betekent zoiets als gelukkig. Wanneer ben je dat? Stel dat dit een breed uitgezette enquêtevraag zou zijn ... Dan zijn de antwoorden voorspelbaar: als je gezond bent, een goed huwelijk hebt, een mooie baan. In de Schrift heeft zalig altijd te maken met God. Je kunt zelfs zalig zijn in moeilijke omstandigheden. Veel zaligsprekingen hebben een paradoxaal – ook tegendraads – karakter omdat ze precies níet zeggen wat doorgaans als geluk wordt beschouwd. Neem nu dit Jakobuswoord: ‘Zalig is de man die verzoeking verdraagt.’ De zojuist genoemde armoede bijvoorbeeld. Maar ook andere moeiten, zorgen, tegenslagen, en niet te vergeten verleidingen. Wie dan toch vasthoudt

aan de levende God, blijkt beproefd te zijn. En dat niet als prestatie maar als gratie.

KROON

In de intro viel al het woord perspectief. Jakobus wijst op de kroon van het leven. Op de achtergrond speelt het beeld van de renbaan mee. Atleten zetten alles op alles om de overwinningskrans te behalen. Slechts één kan de winnaar zijn. Maar binnen het Koninkrijk van God is er voor alle lopers ‘goud’. Voor ieder die volhardt ligt de kroon van het eeuwige leven klaar (1 Korinthe 9:25; 2 Timotheüs 4:8; Openbaring 2:10).

» Vaak wordt onze begeerte gewekt door wat we zien «

De Heere belooft het! Heerlijk om het mee te zingen: ‘Wij steken ‘t hoofd omhoog en zullen d’ eerkroon dragen.’ (Psalm 89:8 ber.). Let erop aan wie kroon is beloofd: ‘aan hen die Hem liefhebben’. Waarom zegt Jakobus het zo? Omdat liefde de kern van het levende geloof is. En is het niet juist de

liefde die stimuleert tot volharding?

VERZOEKING – NIET VAN GOD

Beproeving en verzoeking (in het Grieks hetzelfde woord) lijken in dit gedeelte wat door elkaar te lopen. Toch is er onderscheid. God kan het geloof beproeven. Daar heeft Hij Zijn wijze en positieve bedoelingen mee. Vooral om ons des te meer te leren steunen op Zijn beloften. In verzoeken schuilt een negatieve bedoeling: ons verleiden en bij God vandaan trekken. Ze komen volgens vers 13 dan ook niet van Hem: ‘Hijzelf verzoekt niemand.’

Dat moet wel betekenen dat verzoeken uit de koker van de boze komen (al wordt hij hier niet genoemd – wel in 4:7). Gods grote tegenstander wil onze ondergang.

Kortom: God beproeft – de duivel verzoekt. In de praktijk kunnen beide samengaan. Als de Heere ons geloof op de proef stelt, is de boze er meteen bij om er een verzoeking van te maken. Gelukkig heeft God de regie, ook over het woeden van de duivel (Jobannes 1).

EIGEN BEGEERTE

Nu niet te snel naar de boze wijzen om hem de schuld te geven. Ik ben er zelf ook nog. Mijn eigen begeerte om precies te zijn. Daar ben ik zelf verantwoordelijk voor. 'Ieder mens wordt verzocht als hij door zijn eigen begeerte wordt meegeleid en verlost.' (vers 14). Wat kunnen begeerten / zondige verlangens sterk zijn. Voor je het weet geef je toe aan een verzoeking. Welke – dat zal per mens verschillen. Ieder heeft zwakke plekken. Spiegel je hart maar eens aan wat Jezus zegt in Markus 7:21-23. Je kunt schrikken van wat er in je leeft ... Aan gevoeligheid

voor macht, eer, geld, drank of porno. Maar goed dat het niet op ons voorhoofd – in een soort display – te lezen is. Weet je van jezelf op welk(e) punt(en) je extra alert moet zijn? En – bèn je dat ook?

» God beproeft – de duivel verzoekt «

EEN GEBORTEPROCES

Vers 15 tekent een soort geboorteprocés dat met de begeerte begint. Zo begeerde Eva de verboden vrucht, en David zijn buurvrouw. Vaak

wordt onze begeerte gewekt door wat we zien (al dan niet op een scherm). Of doordat we onze gedachten / fantasie de vrije loop laten. Dan is het maar een kleine stap of de begeerte wordt bevrucht. En daar komt (daadwerkelijke)

zonde uit voort. Wie

herkent het niet ...?

En de zonde baart (leidt tot) de dood – uiteindelijk de eeuwige dood

(Romeinen 6:23).

Jakobus zegt er wel iets bij: 'wanneer de

zonde volgroeid is'. Blijkbaar kan zonde – gelukkig! – halverwege worden gestopt.

Doordat we tot inkeer komen, schuld belijden en breken mét ... Dus door bekering. Het maakt een groot verschil of we – met vallen en opstaan – tegen de zonde strijden of niet. In de kracht van de Heilige Geest is het te voorkomen dat de zonde volgroeit.

GOD VERANDERT NIET

Indringend klinkt in vers 16 het appèl om niet te dwalen. De aanspraak 'mijn geliefde broeders' is vol ernst en bewogenheid. Niet (ver) dwalen – dat kan alleen door op de levende God te zien. In vers 17 wijst Jakobus nadrukkelijk op Hem.



Hij wordt 'de Vader der lichten' genoemd. Zelf is Hij enkel licht (1 Johannes 1:5). Zon, maan en sterren zijn door Hem geschapen (Psalm 136:7-9). Alle goede gaven zijn van Hem afkomstig, zoals wijsheid (vers 5) en de kroon van het leven (vers 12). Maar ook kracht om staande te blijven in beproeving en verzoeking. Bovenal Gods allergrootste gave: Zijn eigen Zoon. Als 'volmaakt geschenk' is Hij van boven neergedaald. Hij is in alles verzocht geweest zoals wij, maar zonder zonde (Hebreeën 4:15; Markus 1:13). Daarom kan Hij ons te hulp komen (Hebreeën 2:18). Nog altijd, omdat Jezus Christus Dezelfde is en blijft (Hebreeën 13:8). En dat heeft Hij van Zijn Vader. Bij God is immers geen verandering (Maleachi 3:6) of ook maar iets (een schaduw)

van omkeer. Weet dat we op de Heere aan kunnen. Ook als Hij ons beproeft. En niet minder als de duivel ons verzoekt. Waar vind je houvast? Alleen in Gods beloften die in Christus ja en amen zijn (2 Korinthe 1:22).

GEBAARD DOOR HET WOORD

Tenslotte in vers 18 nóg een goede gave van boven. Opnieuw is er sprake van baren. Maar nu in positieve zin: het wonder van de wedergeboorte. Hoe komt die tot stand? 'Door het Woord van de waarheid' (vgl. 1 Petrus. 1:23). De Geest maakt het Woord van God zó krachtig dat het ons leven vernieuwt. En dat is overeenkomstig Gods wil. Het initiatief ligt niet bij ons maar bij Hém! Wat een genade. Alle reden om ons te verwonderen. En de Heere redt niet alleen



Zijn Gemeente. Het gaat Hem ook om heel Zijn schepping – 'Gods grotere project' (T. Wright). De gelovigen zijn eerstelingen! Als garantie dat heel de oogst volgt. Zo eindigt dit gedeelte met het perspectief op de voleinding. Nog weer een extra stimulans om stand te houden in beproeving en verzoeking. ■

GESPREKSVRAGEN

1. Welke overeenkomsten zien we tussen vers 12 en Paulus' woorden in 2 Timothéüs 4:7-8? Wat treft je vooral?
2. Op zoek naar geluk – wie is dat niet? Hoe zou je vanuit vers 12 aan iemand die niet gelooft iets duidelijk kunnen maken van het ware (paradoxale) geluk?
3. God verzoekt niemand (vers 13). Maar waarom leert Jezus ons dan bidden: 'Leidt ons niet in verzoeking'? Hoe moeten we dat zien?
4. Herken je het geboorteprocess uit de verzen 14-15? Welke begeerten vormen vandaag het grootste gevaar? Hoe radicaal ben je om volgroeiing van de zonde tegen te gaan?
5. In vers 18 schrijft Jakobus: 'ons gebaard door het Woord'. Stemmen we hier voor onszelf mee in? Hoe kun je weten of je wedergeboren bent?

Impressie Huishoudelijke Vergadering

Op zaterdag 13 april jl. werd de huishoudelijke vergadering gehouden van onze Mannenbond. De voorzitter ds. J.H. Lammers opende deze vergadering vanuit Efeze 4 vers 20: 'Gij geheel anders.' De jaarverslagen van onze secretaris en penningmeester werden goedgekeurd.

Twee bestuursleden zijn herkozen voor een periode van drie jaar, ds. H.J.T. Lubbers en dhr. A. Kreijkes. Als tweede secretaris is gekozen, dhr. W.J.J. Appeldoorn te Ridderkerk.

Het referaat van deze middag wordt gehouden door ds. J.M. Molenaar: 'Biddend leven uit Gods beloften, volgens Johannes Calvijn.' Vier vragen werden beantwoord: Wat is bidden? Waarom zou ik bidden? Hoe moet ik bidden? Hoe verhoort God mijn gebeden? "De wereld is het gebied der biddeloosheid, maar ook in de kerk wint dit gebied terrein. Nader onderwijs is nodig. Het gebed doet ons – volgens Calvijn – binnegaan in het hemels heiligdom en God aanspreken op

Zijn beloften. Uit eigen beweging heeft God Zich aan Zijn beloften gebonden, als een 'vrijwillige Schuldenaar'."

Na de bespreking van verschillende vragen wordt deze vergadering beëindigd door ds. J.M. Molenaar. Samen zongen we onze lof tot de Hoorder van de gebeden (Psalm 103: 1 ber.) en baden tot God: 'O leert mij arme dwaas, hoe dat ik bidden moet.'

De lezing van deze middag kunt u vinden op onze website: www.mannenbond.nl



Boekbesprekingen



Meten, weten en jezelf vergeten. Het geheim van geloofszekerheid, door dr. Henk van den Belt; uitg. Jongbloed, Leeuwarden, 2024; ISBN 978 90 8897 380 2; 224 blz; € 18,99

Dit boekje ontvangt inmiddels al een zesde druk. De thematiek van dit boekje voorziet in een behoefte. Vragen rond de zekerheid van het geloof, krijgen in dit boek een antwoord. Elk hoofdstuk begint met een Bijbelgedeelte om te lezen. Vanuit Schrift, reformatie en belijdenis worden heldere lijnen getrokken. Vanuit een gezond zelfonderzoek (meten), wordt de lezer gebracht naar een vast geloof in de belofte (weten), zodat het in ons leven komt tot de gemeenschap met Christus (jezelf vergeten). Elk hoofdstuk is voorzien van gespreksvragen. Waard om besproken te worden in groepsverband.



God geeft jou nooit op. Wat Jakobs verhaal vertelt over onwankelbare liefde, door Max Lucado; uitg. Ark Media, Leeuwarden, 2024; ISBN 978 90 3380 4151; 240 blz; € 22,99

Wie op de hoogte gebracht wil worden van de theologie van Max Lucado kan dit boek zeker eens doornemen. Wie liever gevoed wil worden vanuit de Bijbels-gereformeerde traditie kan dit boek beter niet kopen. De schrijver heeft de gave om echt met zijn lezers in gesprek te zijn. Zijn stijl is direct en zeer toegankelijk. Dat is tegelijk ook het probleem. 'Hemelpoort.com als mailadres' En: 'Wij passen in zijn broekzak...' Het lijkt mij een on-Bijbelse manier waarop er over de Heere en Zijn dienst gesproken wordt. Het geheel heeft een hoog psychologiserend gehalte in plaats dat de diepte van de Schrift echt wordt opengelegd. Het is zorgelijk te noemen dat er wereldwijd miljoenen boeken van Max Lucado verkocht worden en dat ook in onze kring deze schrijver soms met waardering wordt geciteerd.



Genade. Drie verhandelingen, door Jonathan Edwards; uitg. De Banier, Utrecht, 2024; ISBN 978 94 0290 9951; 112 blz; € 13,95

Dit boekje legt één van de belangrijkste onderwerpen van het christendom uit: de positie van de gelovige in de genade. Jan Zeeman heeft gezorgd voor deze vertaling. Het boekje is een pareltje om te lezen. Scherp wordt er gesproken over schijn geloof en zaligmakend geloof. Diep wordt er gesproken over de liefde van God, die heel het leven van de christen doortrekt. Jaloersmakend wordt er geschreven over de Heilige Geest die het beginsel van de liefde van God in onze harten uitstort. Dit boekje vraagt aandachtige lezing. Wie dit doet zal het eens zijn met de inleider dr. W. van Vlastuin: Edwards heeft een diep inzicht ontvangen in de drie-enige God.



Hoe zalig is het volk. De zeven zaligsprekingen uit de Openbaring van Johannes, door ds. A. van de Zwan; uitg. De Banier, Utrecht, 2024; ISBN 978 94 0290 9944; 120 blz; € 12,95

De auteur heeft in deze uitgave een preken serie omgevormd tot Bijbelstudies met gespreksvragen. In het laatste Bijbelboek vinden we zeven zaligsprekingen. Alle zeven worden ze opengelegd als beloften en spiegel. In de Bijbelstudies worden er allerlei lijnen getrokken naar gedeelten uit de Bijbel, met name het Nieuwe Testament. Daardoor blijven de lijnen vanuit het boek Openbaring zelf soms wat onderbelicht. De toon van de schrijver is warm en wervend. Het bemoedigt de pelgrims op weg naar huis.



OM OVER NA TE DENKEN

Het Réveil

Een tegendraadse opwekkingsbeweging

Door: ds. L.J. Geluk, Rotterdam

Het Réveil zou je een tegendraadse opwekkingsbeweging kunnen noemen. Zij onderkende de gevaren van de tijdgeest. Wat kunnen wij van deze beweging leren vandaag en nu?

VERSCHILLEN

Wanneer we aan het Réveil in Nederland onze aandacht geven, moeten we bedenken dat het Nederland van nu erg verschilt van het Nederland van toen. Er waren destijds veel minder inwoners: ruim 2 miljoen. Ongeveer 55 procent van de bevolking behoorde tot de Hervormde Kerk, bijna 40 procent tot de Rooms Katho-

lieke Kerk. Verder waren er kleine gemeenten van Remonstranten en Doopsgezinden. En er waren tegen de 50000 Joden. Onkerkelijkheid was er niet, al was niet iedere Nederlander kerkelijk meelevend.

TIJD VAN VERLICHTING

De Franse tijd en de overheersing door Napoleon hadden veel ellende en armoede

gebracht. In dat zo heel andere nog niet democratische Nederland, dat in de greep van het rationalisme was, werd evenals in omringende landen een opwekking, een geestelijke opleving 'geboren', het Réveil. Het was geen vereniging met leden en een bestuur. Het waren mensen uit de hoogste kringen. Zij waren verontrust over de tijdgeest. Zij kwamen

bij elkaar kwamen om samen te spreken over de situatie en ontwikkelingen in kerk en samenleving. Het was de tijd van de Verlichting. Die tijdgeest doortrok alle levensverbanden, ook de kerk. Was toen iedereen gezwicht voor die geest die de menselijke rede verheerlijkte? Nee, er was een minderheid die het grote gevaar van de tijdgeest onderkende.

TEGEN DE TIJDGEEST

Zo verscheen in 1818 een boekje van de Leidse dominee N. Schotsman (1754 – 1822) die positief schreef over de synode van Dordrecht, twee eeuwen geleden. Velen werden woedend. Wat bezielde die domper, die man van de nachtschuit? De gereformeerde leer was immers helemaal uit de tijd, volgens het gros van de bekende Nederlanders, toen én nu. Deze dominee Schotsman was een vriend van Willem Bilderdijk (1756 -1831), een merkwaardig man, een geleerde en dichter. Als een van de eersten gingen zij nadrukkelijk tegen de tijdgeest in. Hoe geleerd ook, voor een hoogleerschap werd Bilderdijk gepasseerd. Maar hij gaf aan huis (in Leiden) voor kleine groepjes studenten college. Hij wordt wel 'de vader van het

Réveil' genoemd. De zaadjes die hij uitstrooide droegen bij sommigen vrucht.

DA COSTA

Een van de eersten was Isaäc da Costa (1798 - 1860), een jonge jurist, van huis uit Joods, tot bekering gekomen en onder grote belangstelling samen met zijn vrouw en een neef gedoopt. Hij had de moed in 1824 een boekje uit te geven met als titel *Bezwaren tegen den geest der Eeuw*. Daarin verzette hij zich fel tegen de tijdgeest, met zijn nadruk op braafheid en deugd, maar waarin voor de kernboodschap van de Bijbel geen plaats is. Het boekje deed veel stof opwaaien vooral in de invloedrijke kringen. Gelukkig waren er ook anderen. Het huis van Da Costa in Amsterdam werd het centrum van Réveilvrienden. Veel belangstelling trokken de wekelijkse Bijbellezingen die Da Costa hield in zijn ruime woning. Na zijn dood zijn die uitgegeven, in negen delen. Waard om ook nu nog te lezen!

GEZAG VAN DE BIJBEL

Ook in Rotterdam waren Réveilvrienden, maar meer bekend is de Haagse kring. Daar kwamen zij samen in het mooie huis aan de Korte Vijverberg, waar mr. G. Groen van

Prinsterer (1801 -1876) met zijn lieve vrouw woonde. Groen van Prinsterer was vele jaren lid van de Tweede Kamer. In woord en geschrift wees hij een andere weg dan het Verlichtingsdenken deed, de weg van het Evangelie. Hij was een strijder vooral voor de Bijbel, als gezaghebbend Woord van God op iedere school. Zouden niet alle kinderen in Nederland uit de Bijbel leren dan zou in de loop van de tijd een groot verval intreden. Dat heeft hij goed gezien...

BRON EN HOOP

Door deelnemers aan de Réveilkringen is veel gedaan voor mensen aan de onderkant van de samenleving. De Réveilvrienden hadden veel contacten, persoonlijk en per brief, ook over de grenzen van ons land, vooral in Frankrijk.

Het Réveil was een *internationale beweging* onder de hogere standen van die tijd. Het kende meerdere schakeringen en straalde uit naar het volk. De kerk heeft deze beweging helaas niet aangegrepen, niet 'omhelst' om uit haar dorre toestand tot een hernieuwd belijden te komen. Nog altijd is het Réveil een bron waaruit het goed is te putten. In de hoop op en met het gebed om een nieuw Réveil anno 2024. ■

Boekbespreking



Een heilige dag van rust. Een Bijbelse visie op de dag des Heeren en de naleving daarvan, door John Owen; uitg. De Banier, Utrecht, 2024; ISBN 978 94 0290 9821; 128 blz; € 19,95

De Nederlandse Vereniging tot bevordering van de Zondagsrust en Zondagsheiliging heeft bijgedragen aan de totstandkoming van dit werk van Owen. Het is het vijftiende deel in de serie Puriteinse Klassieken. Na een inleiding van de vertaler dr. D. Baarsen volgt er een lezenswaardig artikel over de sabbatsheiliging bij de puriteinen.

Vervolgens wordt de lezer meegenomen in het vertaalde werk van John Owen. Zijn boek valt uiteen in een theoretisch en praktisch deel over de dag des Heeren. Vanuit Hebreeën 4 fundeert en doorlicht John Owen de invulling van onze zondagen. Zeker nu de invulling van de zondagen en het bezoeken van beide kerkdiensten onder druk staan in onze gemeenten, is juist dit boek een aanrader om te lezen en bij elkaar onder de aandacht te brengen. De zinnen hadden wat mij betreft door de vertaler nog meer ingekort kunnen worden, maar de inhoud van dit boek geeft een diep verlangen om in onze gejaagde tijd werkelijk de zondag te vieren. 'Zo wordt deze dag voor ons een belofte van de hemel.'

Rovero,
de slimste
weg naar
groei!

ROVERO.COM

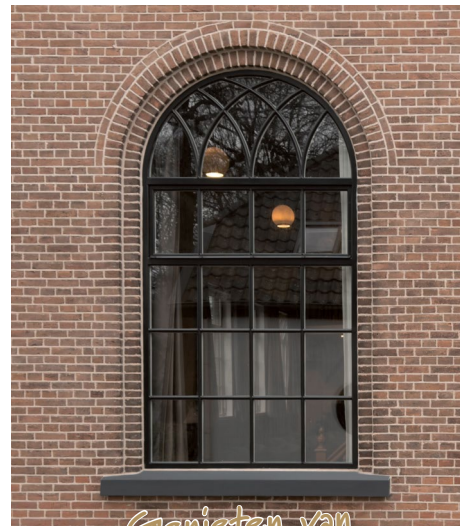
- ✓ Fruitoverkappingen
- ✓ Folietunnels
- ✓ Kassen



NIEUW VOOR
PARTICULIEREN.
"ALLES VOOR THUISKEWERS"

KWEEK.NL

18 | MANkracht – Nr. 5 - Jaargang 84



Genieten van
tijdloos design

Wij zijn staalkunstenaars. We ontwerpen en realiseren unieke producten in en rondom uw woning of (bedrijfs)pand. Denk hierbij aan kerkramen, stalramen, stalen deuren en kozijnen voor zowel binnen als buiten (geïsoleerd). Maatwerk is voor ons de standaard. Uw opdracht is bij ons in goede handen!



VAN DIJK
METAALDESIGN

www.vandijkmetaaldesign.nl
info@vandijkmetaaldesign.nl
Hermesweg 11 4051 BV Ochten



Bakkerij Voordijk

Ridderkerk

Baked With Love



RIDDERKERK

Jan Steenstraat 22
2981 EG
Ridderkerk

HENDRIK-IDO-AMBACHT

De Schoof 74
3341 EB
Hendrik-Ido-Ambacht

ZWIJNDRECHT

Dollard 8
3332 EE
Zwijndrecht

www.bakkerijvoordijk.nl

AMBACHTELIJK | BROOD | BANKET | CHOCOLADE | IJS

B ORGO BV

autobedrijf



Bij ons kunt u terecht voor:

- * In- en verkoop occasions
- * APK
- * Schade
- * Banden en velgen + opslag
- * Trekhaak plaatsing
- * Onderhoud en reparatie
- * Airco reparatie, onderhoud en diagnose
- * Uitlijnen en balanceren
- * Audio visuele producten, inbouw, onderhoud en diagnose
- * Camperonderhoud
- * Onderhoud bedrijfswagens

Ook voor (private) lease bent u bij ons op het juiste adres

Kaartenmakerstraat 9 | 2984 CB Ridderkerk | T 0180 397943 | www.autobedrijfborgo.nl

**Bezoek onze showroom in
Autopartners De Blaak 2.0**

P.C. Hooftstraat 14 te Ridderkerk

AUTOPARTNERS DE BLAAK 2.0

de lease **Intermediair**

voordeel in mobiliteit



Financial Lease | Full Operational Lease | Short Lease | Private Lease

De LeaseIntermediair biedt de ideale combinatie van persoonlijk mobiliteitsadvies én scherpe tarieven.

Via 1 aanspreekpunt bereik je en vergelijk je de grootste en beste Nederlandse leasemaatschappijen.

Voortaan weet je wel zeker dat je de beste leasdeal hebt en volledig wordt ontzorgd!

Dat is voordeel in mobiliteit.

Neem vrijblijvend contact op om de mogelijkheden te bespreken.

Met vriendelijke groet,
Marco van der Linde

Mobiel 06 - 516 857 81 | info@deleaseintermediair.nl | www.deleaseintermediair.nl

Ik bouw op U

Ik bouw op U, Mijn Schild en mijn Verlosser
Niet eenzaam ga ik op de vijand aan
Sterk in Uw kracht gerust in Uw bescherming
Ik bouw op U en ga in Uwe naam
Sterk in Uw kracht gerust in Uw bescherming
Ik bouw op U en ga in Uwe naam

Gelovend ga ik eigen zwakheid voelen
En telkens meer moet ik Uw kracht verstaan
Toch rijst in mij een lied van overwinning
Ik bouw op U en ga in Uwe naam
Toch rijst in mij een lied van overwinning
Ik bouw op U en ga in Uwe naam

Ik bouw op U Mijn Schild en mijn Verlosser
Gij voert de strijd, de huld' is U gewijd
In 't laatste uur zal 'k zegevierend ingaan
In rust met U, Die mij hebt voortgeleid
In 't laatste uur zal 'k zegevierend ingaan
In rust met U, Die mij hebt voortgeleid

Muziek: Jean Sibelius

Tekst: Jan Molenaar

